

Ügyszám: NAIH/3860/2/2021.
Ügyintéző: dr. Berei Szonja
Tel.: 391-1412

Balogh László részére
helyettes államtitkár
Pénzügyminisztérium

peter.tarnoki-zach@pm.gov.hu
zsofia.papp@pm.gov.hu
noemi.rebak@pm.gov.hu
zoltan.elek2@pm.gov.hu

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

A pénzügyi és egyéb szolgáltatók azonosítási feladatához kapcsolódó adatszolgáltatási háttér megteremtéséről és működtetéséről szóló törvény tervezetére a személyes adatok védelme és a közérdekű adatok nyilvánossága szempontjából a következő észrevételeket teszem.

1. Az előzetes adatvédelmi hatásvizsgálat szükségességét illetően felhívom rá a figyelmét, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 25/G. § (6) bekezdése szerint kötelező adatkezelés esetén az adatvédelmi hatásvizsgálatot az adatkezelést előíró jogszabály előkészítője folytatja le. Kötelező adatkezelések alatt a törvény a jogszabály előírásain alapuló adatkezeléseket (így a GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) és e) pontjában meghatározott adatkezeléseket) érti. A fentiek alapján tehát egy személyes adatok kezelését is érintő, azt előíró jogszabály előkészítése során a jogszabály előkészítőjének adatvédelmi hatásvizsgálatot kell készítenie. A hatásvizsgálati iránymutatás alapján az adatvédelmi hatásvizsgálat eredményéről akkor kell előzetesen konzultálni a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósággal (a továbbiakban: Hatóság), ha az érintettek jogait és szabadságait érintő kockázatok adatkezelő által történt értékelését követően az adatkezelő nem tud megfelelő intézkedéseket hozni a kockázatok elfogadható szintre való csökkentésére (tehát a fennmaradó kockázatok továbbra is jelentősek).

2. A tervezet 1. §-a határozza meg a törvény személyi hatályát. Ennek pontosítása szükséges, mivel a tényleges tulajdonosi nyilvántartás kapcsán valóban ezekre a szervezetekre terjed ki a törvény hatálya, azonban a központi bankszámla- és széfnyilvántartás kapcsán természetes személyekre is, ami nem jelenik meg a tervezetben. A 2018/843 irányelv 19. pontja alatt a 32a. cikk (1) bekezdése szerint:

„A tagállamok központi automatizált mechanizmust – például központi nyilvántartást vagy központi elektronikus adat-visszanyerési rendszert – vezetnek be, amelynek segítségével időben azonosíthatók a hitelintézetek által az adott tagállam területén kezelt, a 260/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott IBAN-nal azonosított fizetési számlával vagy bankszámlával, illetve széffel rendelkező vagy ezek felett ellenőrzést gyakorló természetes vagy jogi személyek. A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot e nemzeti mechanizmusok jellemzőiről.”

Ezen kívül a tervezet 4. § (1) bekezdése is arról rendelkezik, hogy a természetes személy bizalmi vagyongazdálkodó is adatszolgáltató.

A 16. § (1) bekezdésével kapcsolatban továbbá módosítani szükséges a Hpt. banktitokról szóló rendelkezéseit is, mivel ezek a rendelkezések természetes személyekre is kiterjednek és ezek az adatok banktitoknak minősülnek.

3. A tervezet 7. § (6) bekezdésében a normaszövegből nem derül ki az adatszolgáltató jogutód nélküli megszűnése után még nyolc évig tartó adatkezelés célja. Ezt mindenképpen pótolni szükséges, valamint az adatkezelési cél feltüntetése után formálható arról vélemény, hogy a nyolc év megőrzési idő valóban megfelel-e a szükségesség és arányosság elvének. Ugyanez vonatkozik a 16. § (5) bekezdésére és a 17. § (5) bekezdésére is.

4. A 8. § (2) bekezdése rendelkezik a tényleges tulajdonosi nyilvántartásban kezelt adatok más EU tagállamnak való átadásáról. Ennek a normaszöveg szerinti koncepciója, hogy a másik tagállam hatóságának valamely módon igazolnia kellene, hogy a magyar szabályozással legalább egyenértékű védelmet biztosít az átadott adatokra nézve. Ezzel a koncepcióval több probléma is van. Egyrészt nem tisztázott, milyen módon lehetne a jogi védelem szintjének egyenértékűségét igazolni és mely magyar szerv lenne hivatott annak elfogadhatóságáról dönteni, azt figyelembe véve, hogy az egyenértékűség megítélése igen összetett jogi probléma. Másrészt viszont ez a tervezett rendelkezés nincs összhangban a GDPR-ral sem. A GDPR 1. cikk (3) bekezdése szerint: A személyes adatok Unión belüli szabad áramlás nem korlátozható vagy tiltható meg a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelmével összefüggő okból. A GDPR célja az volt, hogy egységes védelmi szintet biztosítson valamennyi tagállamban (ld. preambulumbekendések), ezért ha a GDPR hatálya alá tartozik az adatkezelés – nyilván itt csak a személyes adatokról van szó – akkor a védelmi szintet alapvetően megfelelőnek kell tekinteni, ha pedig ez így van, akkor ez a feltétel felesleges a törvényszövegben. (Megjegyzem a tervezet 15. §-ában a hozzáférést a tervezet nem köti feltételhez.) Ugyanez vonatkozik a 18. § (2) bekezdésére is.

5. Javasolom, hogy a tervezet a 8. § (6) bekezdésben említett jogos érdek igazolásához hasonlóan az (5) bekezdés szerinti megismerést is a jogos érdek igazolásához kösse, mert a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) és d) pontban írt alapelvek érvényesülését ez biztosítaná. Nem látom indokoltnak, hogy ezekhez az adatokhoz mindenki korlátlanul hozzáférhessen, csak akinek valóban fennáll a jogos érdeke.

Ezen kívül szabályozni szükséges a jogos érdek igazolásával kapcsolatos követelményeket, mert a tervezetben ez jelenleg nem konkrét, túl általános. Az Infotv. 5. §

(3) bekezdés rögzíti, hogy kötelező adatkezelés esetén az adatkezelés megismerhetőségét is szabályozni kell.

6. A 10. § (1) bekezdésében a „jelezheti” kifejezés helyett a „jelzi” szót javaslom, mivel hátrányosan érintené a jogbiztonságot, ha a jogalkalmazónak ez esetben mérlegelési lehetősége lenne.

Budapest, 2021. április 19

Üdvözlettel

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár